

Шамралуєк Олена

методист

Науково-методичний центр професійно-технічної освіти
та підвищення кваліфікації інженерно-
педагогічних працівників у Хмельницькій області
м. Хмельницький

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Головне завдання регіональної системи підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання закладів професійної освіти полягає у розвитку в кожного педагога здібностей, раціонального критичного мислення, озброєння їх точними знаннями сучасної науки, техніки і технології, які дозволяють досягати максимального ефекту в професійно-педагогічній діяльності [1]. Базовими установами, які забезпечують науково-методичний супровід професійного розвитку майстрів виробничого навчання на регіональному рівні, є навчально(науково)-методичні центри професійно-технічної освіти (далі: НМЦ ПТО).

Реалізація ключового освітнього принципу «навчання упродовж життя» вимагає від регіональної методичної служби систематичного, всебічного вивчення та аналізу рівня розвитку професійної компетентності, технологічної культури педагогічних кадрів, визначення потреб майстрів виробничого навчання у конкретних знаннях і вміннях, надання адресної методичної допомоги у розробленні індивідуальних траєкторій професійного розвитку, ознайомлення педагогічних працівників з кращими зразками педагогічної праці та успішними педагогічними практиками.

Тобто, мова йде про науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників, який реалізується через підготовку майстрів виробничого навчання до впровадження стандартів професійної освіти на компетентнісній основі, організації освітнього процесу на засадах модульно-компетентнісного підходу та за дуальною формою навчання, набуття педагогами навичок узагальнення і презентації результатів педагогічної праці, створення навчально-методичного забезпечення з професії, активізації впровадження освітніх та виробничих інновацій у навчально-виробничий процес. Така організація регіонального підвищення кваліфікації передбачає включення майстра виробничого навчання в процес осмислення своїх особистих і професійних цілей через співвідношення з цілями й цінностями сучасного життя, своїми потребами, запитами, очікуваннями.

Зауважимо, що науково-методичний супровід розглядається як технологія процесу безперервної професійної взаємодії суб'єктів педагогічної діяльності щодо професійного розвитку або з метою розроблення, обґрунтування,

практичного впровадження, апробації інноваційних підходів до вирішення актуальних проблем освіти [2].

У системі регіонального підвищення кваліфікації до такої взаємодії залучаються майстри виробничого навчання закладів професійної освіти, методисти НМЦ ПТО, фахівці-виробничники, науковці, викладачі закладів вищої освіти, громадські діячі тощо.

Реалізація технології науково-методичного супроводу в діяльності регіональної методичної служби здійснюється поетапно [3]:

1. Пошуковий етап. На ньому відбувається формулювання й осмислення проблеми, для вирішення якої необхідний інноваційний підхід (збирання, узагальнення й уточнення інформації, яка стосується цієї проблеми, а також аналізується теорія і можливі аналоги вирішення проблеми на практиці).

2. Етап моделювання. На цьому етапі відбувається структурування діяльності, яка має призвести до вирішення проблеми. Тому доцільно дотримуватися логіки побудови педагогічної системи, тобто визначати мету, зміст, методи, розробляти критерії результату. Якщо на першому етапі здійснювався пошук можливих шляхів вирішення проблеми, то на цьому етапі накопичена інформація систематизується.

3. Проектувальний етап. Суб'єкти освітньої діяльності проходять спеціальну підготовку, уточнюються деталі, визначаються і створюються умови, необхідні для впровадження інновацій.

4. Етап впровадження. Його метою є реалізація раніше запланованої послідовності дій на практиці, спостереження за результатами.

5. Етап рефлексії. Отримані результати зіставляються з поставленою метою, аналізується ступінь реалізації ідей, робляться висновки. Найважливішим аспектом етапу рефлексії є самооцінка діяльності кожним суб'єктом інноваційного процесу.

Одним із результатів застосування технології науково-методичного супроводу у просторі регіонального підвищення кваліфікації є створення педагогами методичного продукту – методичних нововведень, затребуваних теперішніми і потенційними споживачами освітніх послуг.

Методичний продукт забезпечує конкурентоспроможність окремого педагога на ринку праці або конкурентоспроможність закладу професійної освіти на ринку освітніх послуг. До переліку методичних продуктів можна віднести оригінальні варіанти навчальних планів і програм, дидактичне забезпечення освітнього процесу, проекти, відеоматеріали, вебресурси та інші. Таким чином, технологія науково-методичного супроводу також забезпечує вихід нового товару на ринок, звичайно, з урахуванням специфіки системи освіти.

Важливим напрямом діяльності НМЦ ПТО щодо підтримки професійного розвитку майстрів виробничого навчання є методичний супровід фахового стажування педагогів, який здійснюється через:

- моніторинговий сервіс: підготовка інструментарію для моніторингу

потреб в оновленні фахових знань і умінь педагога;

- інформаційно-методичний сервіс: створення інформаційних банків даних, в тому числі баз стажування, успішних педагогічних практик;
- маркетинговий сервіс: вивчення затребуваних педагогами освітніх послуг, визначення ступеня задоволення цього запиту;
- предметно-методичний сервіс: надання методичних матеріалів, комплектів програмно-планувальної документації щодо організації стажування;
- експертний сервіс: експертиза програм, звітів про проходження стажування, навчально-планувальної документації, досвіду роботи.

Тільки при взаємоузгодженості усіх складових методичного супроводу створюються умови для індивідуалізованого, адресного, функціонального стажування майстрів виробничого навчання, підвищення його результативності.

Отже, в умовах соціально-економічних трансформацій якісно організований науково-методичний супровід професійного розвитку майстрів виробничого навчання на регіональному рівні є важливою умовою здійснення ними результативної професійно-педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Романова Г. М., Бородієнко О. В., Радкевич В. О. Концептуальні основи практико-орієнтованої підготовки викладачів професійної освіти і навчання. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка : збірник наук. праць*. 2018. 16. С. 5-13.
2. Технології професійного розвитку педагогів: методичний poradnik навч.-метод. посіб. ; упор. Т. М. Сорочан, М. І. Скрипник. К. Держ. вищ. навч. зал. «Ун-т менедж. освіти», 2016. 231 с.
3. Шамралюк О.Л. Технологічна культура майстра виробничого навчання аграрного профілю : методичний посібник. Хмельницький, 2019. 148 с.

